

Descentralització

El Llibre Blanc d'Escòcia i Gal·les

A finals de novembre ha estat presentat pel govern laborista de Wilson el "Llibre Blanc" sobre els Estatuts d'Autonomia d'Escòcia i Gal·les. Aquest tema ha estat un dels punts fonamentals del programa polític d'ençà que es constituí el non govern. CANIGÓ, arran del discurs de la Corona en que fou anunciat per primera vegada, se n'ocupà (9/11/74).

ANTECEDENTS

Fins al 1707 Escòcia havia tingut un Parlament propi, diferent del d'Anglaterra. Sota la influència del partit Whigh, en la data esmentada tots dos parlaments es fongueren en un de sol. El segle XVIII i el segle XIX són d'intensa centralització Però a les darreries del XIX comencen a notar-se símptomes de descentralització: el 1885 fou creat un ministeri encarregat dels afers escocesos. El ministre d'Afers Escocesos forma part del govern de Londres i és, doncs, responsable com tots els altres, davant el Parlament. Per al desenvolupament de les seves funcions compta amb quatre departaments: Interior i Sanitat, Educació, Agricultura i Pesca i Desenvolupament. Les lleis que només fan referència a Escòcia, quan son discutides ai Parlament, passen primerament per un Comitè especial compost majoritàriament d'escocesos.

Pel que fa a Gal·les, l'evolució ha estat més lenta: la creació del Secretariat d'Es tat per a Gal·les fou diferida fins al 1964.

LA REPORMA PROPOSADA

La reforma que se sotmetrà ara a la discussió del Parlament té dos punts fonamentals:

- Augment d'atribucions per als Secretaris d'Estat d'Escòcia i Gal·les.
- Creació de Parlaments locals a Escòcia i Gal·les.

En la introducció, el Llibre Blanc diu que les activitats del govern central incloïen determinats poders i funcions que podien ésser exercits de manera més acostada al poble.

Pel que fa als Secretaris d'Estat per a Escòcia i Gal·les, cal assenyalar que continuaran essent membres del govern central i, per tant, responsables davant el Parlament de Londres. El govern els n'augmentarà les atribucions, en detriment dels altres ministeris d'àmbit estatal.

Les atribucions que avui exerceix el Ministeri d'Agricultura i Pesca passaran, pel que fa a Gal·les, al corresponent Secretari d'Estat, com ja és ara el cas d'Escòcia. Tots dos secretaris d'Estat conservaran el seu control sobre les inversions econòmiques i sobre les activitats de les Agències de Desenvolupament, així con sobre la planificació econòmica i les indústries de caire regional.

A més, els dos secretaris d'Estat tindran responsabilitat sobre diverses agències relacionades amb el món del treball i de la formació.

ELS NOUS PARLAMENTS

El grau d'autonomia de què gaudirà Escòcia serà força més gran que no pas el de Gal·les. El Llibre Blanc ho justifica dient que el país ha estat unit políticament a Anglaterra des de fa molt més temps que no pas Escòcia.

Tant Escòcia com Gal·les tindran Assemblees pròpies, elegides per sufragi universal i amb una duració fixa de quatre anys, a diferència del Parlament central que, com és sabut, no té un terme fix de renovació. En les primers eleccions hom elegirà dos representants per cada una de les actuals circumscripcions electorals; però després seran creades un nombre doble de circumscripcions per a les eleccions locals.

Totes dues assemblees seran responsables davant llurs respectius pobles de diversos aspectes de govern: administració local, sanitat i previsió social, educació, vivenda, ~carreteres, ordenació i protecció del medi ambient. Per a dur-ho a terme tindran la corresponent assignació de l' "Exchequer" o Ministeri d'Hisenda i un poder limitat per a crear impostos locals suplementaris.

Entre una i altra Assemblea hi haurà però, dues diferències notables: la d'Escòcia tindrà capacitat per a legislar; la de Gal·les, no. La d'Escòcia nomenarà un Govern; la de Gal·les, no.

El Parlament d'Escòcia tindrà atribucions per a fer lleis noves o. per a esmenar les generals, adaptant-les al cas d'Escòcia. El sistema d'introducció i d'aprovació de les lleis serà similar al del Parlament de Londres. Quan una llei hagi estat aprovada, serà presentada al Secretari d'Estat per a Escòcia, el qual l'examinarà a fi d'assegurar que correspongui als poders de l'Assemblea. Cal notar que això és, en definitiva, un sistema de veto que es reserva el govern central. L'Assemblea d'Escòcia quedarà subordinada al Parlament de Londres i, en aquest sentit, no tindrà poder d'ampliar les seves atribucions.

Al començament de cada legislatura - o quan hi hagi dimissió de l'anterior -, es formarà el govern d'Escòcia. El Secretari d'Estat encarregarà al cap del partit que tingui la majoria a l'Assemblea la formació d'un nou govern, anomenat "Executive" i presidit pel cap de govern o "Chief Executive".

Pel que fa a Gal·les, l'Assemblea es limitarà a supervisar l'aplicació de les lleis generals i a aplicar, a través de comissions, les que corresponguin als poders retornats a Gal·les. Tot amb tot, hi haurà un Comitè Executiu, la funció del qual serà de supervisar la política general i la distribució dels recursos econòmics.

VALORACIÓ

El projecte ha estat acollit amb una forta divisió d'opinions. D'una banda, els conservadors, fortament centralistes, diuen que les propostes no duren pas cap millora del govern i que, en canvi, amenacen amb el trencament del Regne Unit. Els liberals, en canvi, consideren que és un projecte insuficient. Però els qui més s'han queixat són, com és lògic, els partits nacionalistes (Scottish National Party i Plaid Cymru). George Reid, membre de l'S.N.P. als Comuns, ha dit: "Els escocesos esperaven ser decebuts; però no pas que serien insultats". Fonamentalment es lamenten del fet que els poders atribuïts ala Secretaris d'Estat no siguin atribuïts a les Assemblees corresponents; en especial els escocesos es lamenten de no tenir control directe sobre les dues fonts econòmiques més importants: el petroli del Mar del Nord i la pesca.

Hi ha, a més, un aspecte que a primer vista pot semblar formal: la llei electoral. Escocesos i gal·lesos pretenien, almenys per a llurs Parlaments, el sistema proporcional en comptes del majoritari a una volta i per circumscripcions, que és l'actual. La diferència és força important, perquè l'actual sistema afavoreix el bipartidisme conservador-laborista, en detriment dels "tercers en discòrdia" com és ara el Partit Liberal o els partits nacionalistes. El govern ha refusat el canvi de sistema al·legant que l'actual sistema és senzill i fàcilment comprensible i que, d'altra banda, qualsevol reforma electoral hauria de ser feta a tots els nivells de govern.

VIST DES DE CATALUNYA... I DE CARA A EUROPA

Encara que constitucionalment molt diferent, l'autonomia d'Escòcia - i en menys grau la de Gal·les - no deixarà de tenir determinades analogies amb l'Estatut d'Autonomia que Catalunya tingué des de 1932 fins a 1939, sobretot pel que fa al reconeixement, tímid si voleu, d'una personalitat diferenciada i de la necessitat que es manifesti com una eina de govern adequada.

Per això no podem deixar de mirar-nos el projecte amb simpatia, tot i que hi reconeguem els mancaments innegables. Però al capdavall se'ns presenta com un pas endavant i que fa possible un progrés posterior.

És, alhora, un pas cap allò que cada cop esdevé més típic de l'Europa unificada: el creixement lent del federalisme europeu té una contrapartida també lenta a l'interior de cada país; de manera que, contra el que algú vulgui fer-nos creure, tots dos processos són paral·lels i complementaris, i igualment necessaris per a la construcció no pas de l'Europa de les pàtries a l'estil del general de Gaulle, sinó d'una veritable Europa federal.